

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دامل ، متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سوالات

شماره تلفن : ۸۸۹۴ - ۸۸۹۵ - ۸۸۹۶ - ۵۴۴۸

۱ شنبه ۲۲ اسفند ماه ۱۳۲۷

میر: سید محمد شامی

سال چهارم - شماره ۱۱۸۹

صفحه ۴۰۵۶

دوره یازدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۶۷۵

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - صورت مشروح مذاکرات صد و پنجاهمین جلسه دوره یازدهم از صفحه ۱ تا ۱۰
- ۲ - آگهی های رسمی ۶

در اینموقع مجلس وارد دستور شده و دنباله مذاکره در مطبوعات و گزارش کمیسیون فرهنگ مبتنی بر پیشنهاد آقای فرامرزی راجع به حذف قید امتیاز بعنوان بند «ه» قرائت گردید.

آقای وزیر دارائی لایحه ای مربوط باصلاح لایحه قبلی اعتبار انتخابات دوره ۱۶ تقدیم داشتند که بکمیسیون بودجه ارجاع گردید.

آقای فرامرزی پیشنهاد خروج لایحه مطبوعات را از دستور نموده و توضیح دادند در موقعی که ما مواجه با مسائل نفت و برنامہ و مجلس مؤسسان و سنا هستیم این لایحه را که مردم همه تجدید مطبوعات آنرا تمییر میکنند می آورند و ضمناً شرحی از تاثیر مطبوعات برصد تبلیغات سوء رادبوهای خارجی و کمکی که جرابه جهت آموختن سواد و افکار عمومی مردم میکنند بیان نمودند.

آقای اردلان مخالف و اظهار داشتند چون گزارش کمیسیون فرهنگ قرائت شده باید در دستور باقی باشد پیشنهاد مزبور اخذ رای شده و تصویب نگردید.

پیشنهادی از طرف آقای کشاورز صدر و چند نفر دیگر از نمایندگان دائر باینکه بگزارش کمیسیون دادگستری و فرهنگ و پیشنهاد هائی که قرائت شده اخذ رای شود و باقی پیشنهاد ها بکمیسیون اعاده شود.

آقای کشاورز صدر ضمن توضیح و اینکه چون آقایان بعد کافی نظر باتشان را داده و متجاوز از چهل پیشنهاد

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۵۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه یازدهم اسفند ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تصویب شهریه ورثه مرحوم هلی اکبر قاضی زاده
- ۳ - قرائت گزارش کمیسیون اصلاح آئین نامه داخلی مجلس
- ۴ - تصویب قانون اصلاح قانون نظام وظیفه
- ۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

۱ - تصویب صورت مجلس

صورت مجلس جلسه قبل را آقای فولادوند (منشی) بشرح زیر قرائت نمودند :

اسفندیاری - سالار بهزادی •
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان ، محمد حسین قشقائی - مهدی ارباب - دکتر اعتبار - زنگنه - آقاخان زراقی - تابتی - دهقان - شهاب خسروانی - مصباح زاده - گلپادی - صفا امامی - فرامرزی •

آقای ضیاء ابراهیمی بعنوان نطق قبل از دستور شرحی از خساراتیکه در رفسنجان بر اثر باد و طوفان باعائنی وارد آمده بیان و تلگرافی از آقای مین زاده در همین خصوص قرائت نمودند در خانه تقاضای ارسال غله بنام مساعدت باهالی و کمک کشاورزی بکشاورزان آنجا از طرف دولت نمودند.

مجلس یک ساعت و نیم بظهور روز پنجشنبه دوازدهم اسفند بریاست آقای رضا حکمت تشکیل و صورت جلسه پیش قرائت گردید •
اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :
غائبین با اجازه - آقایان ، بیات - گنابادی - دکتر قشقائی - مهندس رضوی - اردشیر شادلو - حسن اکبر - غضنفری - معین زاده - اورنگ - منصف - علی اقبال - حسین وکیل - بهار - عباس اسکندری صاحب دیوانی - حبیب الله امین - احمد فرامرزی •
غائبین بی اجازه - آقایان ، دادور - تولیت - ابوالقاسم بهبانی - آصف - مسعودی - ناصر - یومین

● عین مذاکرات مشروح بکصد و پنجاهمین جلسه از یازدهمین دوره قانونگذاری

اداره تنه نویسی و تحریر صورت مجلس

نظیر همانهاست درخواست نمودند که تکلیف اینکار در همین جلسه معلوم شود .

آقای دکتر طباطبائی با اشاره باینکه مطبوعات در کم کردن دزدی در ادارات مؤثر هستند بایشان دعوت نمودند و مخالف و عقیده داشتند بقیه پیشنهاد ها نیز قرائت و مورد رای قرار گیرد رای بایشان نامبرده اخذ و تصویب شد . چون پیشنهاد تجزیه شده بود بقسمت های الف و ب ماده واحده اخذ رای بعمل آمد و تصویب گردید و نظر باینکه در بندج شانزده نفر از آقایان نمایندگان تقاضای رای مخفی نموده بودند اخذ رای بامره شده از ۸۹ نفر عده حاضر با کثرت ۶۱ رای تصویب شد .

بندهای د، ه، و، ز، نیز هر يك جدا گانه قرائت و اخذ رای شده و تصویب گردید سپس بمجموع قسمت های ماده واحده رای گرفته و تصویب شد .

۱۰ دقیقه بعد از ظهر جلسه بواسطه کافور نبودن عده برای مذاکره بوقف ختم و دیگر تشکیل نگردید .

رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟ آقای معتمد دماوندی

مقامت های فدرالی - در قانون مطبوعاتی که گذشت در ماده واحده يك تمارض مختصر عبارتی پیدا شده و آن در بند (ه) و بند (ز) است . بند (ه) کلمه امتیاز را که سابقا از اختصاصات شورای عالی فرهنگ بود برخلاف قانون اساسی هم بود برداشت و تذکر داد که هر کس میتواند با شرایطی که در قانون اساسی و این قانون هست هر روزنامه و نشریه ای که میخواهد منتشر کند ولی در بند (ز) که يك منتهی را برای بعضی از اشخاصی که حقوق میگیرند از خزانه دولت اعم از اینکه مستخدم رسمی دولت یا مستخدم بنگاههای ملی یا بنگاههای دولتی هستند قرار داد در اینجا مجددا کلمه امتیاز قید شده و مجددا میگوید نمیتوانند دارای امتیاز یا مدیر یا سردبیر باشند این کلمه امتیاز در بند (ز) زاید بنظر میرسد اجازه بفرمائید که این موضوع اصلاح بشود

رئیس - همانطور که فرمودید این کلمه امتیاز بنظر زیاد میرسد و بهتر است که برداشته شود (صحیح است) آقای حائری زاده

حائری زاده - این لایحه مطبوعات که چند جلسه وقت ما را گرفت یکمده از آقایان و از رفقا تقاضای رای با ورقه برای آن کرده بودند که این لایحه اساسی و اصولی مملکت مسئولینش در مقابل تاریخ معلوم باشند ولی رای با ورقه گرفته شد و مسکوت ماند باینجهت خواستم این موضوع را تذکر بدهم . یکی دیگر هم يك استیضاحی که من داده بودم جناب نخست وزیر فرمودند بعد از خانه .

رئیس - این استیضاح را اینجا داده اید و من روزش را همین میکنم حائری زاده - بلی منظور بنده این است که میخواهم تبدیل کنم این استیضاح را چون خودشان قبول کردند من خیال میکردم که مسئول اینکارها جناب وزیر بنگ است و از ایشان استیضاح کرده بودم ولی بیانی را که آقای ساعد فرمودند باستاند آن من دولت را طرف استیضاح قرار دادم و آن استیضاح سابق را تبدیل کردم با استیضاح دولت و مطالبش هم همان مطالبی بوده است که سؤال کردیم

و جواب فایده کننده ای ندادند با اضافه مسائلی که اخیرا اتفاق افتاده است راجع سیاست داخلی که تقدیم مقام ریاست کردم

رئیس - آقای نبوی فبوی - بنده عرضی ندارم

رئیس - صورت مجلس بعد تصویب میشود يك طرحی اینجا هست ... (کشاورز صدر - پیشنهاد من مقدم است) آقای حائری زاده هم بمن نوشته اند راجع باینکه روز استیضاح تعیین شود آقایان در نظر دارند که آقای نخست وزیر گفتند که بعد از لایحه مطبوعات برای جواب حاضرند . حالا ممکن است که بایشان تلفن کردم تشریف بیآورند و روز استیضاح تعیین شود پیشنهادت زیادی هم راجع بدستور رسیده است (همه نمایندگان) (زنك رئیس) چرا گوش نمیدید آقایان توجه بفرمائید ، در جلسه قبل آقای دکتر شفق يك پیشنهادی دادند (کشاورز صدر - پیشنهاد من مقدم است آقای رئیس) ۰۰۰ من مجبور بودم اول آقایان را ساکت کنم تا بعد بتوانم بگویم چه میخواهم بگویم . در جلسه قبل پیشنهادی آقای دکتر شفق دادند که مجلس رای داد در این پیشنهاد اول لایحه مطبوعات بود . بعد بشود کی بود و بعد نظام وظیفه . حالا هم پیشنهادت زیادی رسیده است که قرائت میشود هر کدام را آقایان موافقت کردند مطرح شود .

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی تقاضا دارم بعد از لایحه مطبوعات در درجه اول چون سه دقیقه بیشتر وقت لازم ندارد لایحه دولت و گزارش کمیسیون بودجه راجع بعقوب و رتبه فاضلی زاده طرح و تصویب شود . پیشنهاد میکنم که لایحه نظام وظیفه بر سایر لواهی که در دستور است مقدم باشد .

پیشنهاد میکنم لواهی زیر بر تریبی که ذیل نوشته شده است مطرح گردد : ۱ - لایحه نظام وظیفه ۲ - گزارش کمیسیون کشور راجع به نظامنامه مجلس سنا .

دهقان - آقا اینطور پشت سر هم پیشنهاد خواندن که فایده ندارد . یکی را رای بگیری اگر موافقت نشد آن یکی را قرائت کنید .

رئیس - بنده خیال میکنم آقایان موافقت که نظام وظیفه مطرح شود (صحیح است) بهادری - مخالفم .

امامی اهری - بانک کشاورزی مطرح بشود ۲ - تصویب شهریه و رتبه مرحوم

علی اکبر قاضی زاده

رئیس - ولی پیش از طرح لایحه نظام وظیفه يك گزارشی از کمیسیون بودجه است راجع برتبه قاضی زاده که بقتل رسیده ، يك ماده واحده است ، گمان نمیکنم هیچکس هم مخالف باشد که این بتصویب برسد در این شب عبید . اجازه بدهید این گزارش قرائت شود .

(گزارش کمیسیون بودجه بشرح زیر قرائت شد) گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی کمیسیون بودجه لایحه شماره ۳۲۵ دولت راجع ببرقراری شهریه در باره و رتبه مرحوم علی اکبر قاضی زاده را با حضور آقای معاون وزارت دارائی

مطرح نموده با توضیحاتی که در مقدمه لایحه ذکر شده بود کمیسیون ماده واحده پیشنهادی را تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید .

ماده واحده - وزارت دارائی اجازه داده میشود يك ثلث دیگر آخرین حقوق ثابت مرحوم علی اکبر قاضی زاده رئیس اداره آمار و ثبت احوال مهاباد را که در تاریخ ۲۲ مهر ماه ۱۳۲۲ در راه انجام وظیفه و خدمت دولت بقتل رسیده است طبق قانون مصوب ۲۳ دی ماه ۱۳۲۴ از تاریخ قتل بطور تساوی در باره وراث قانونی مشارالیه علاوه بر دو ثلث حقوق او که فعلا طبق قانون استخدام کشوری بمرتبه پرداخته میشود از محل در آمد عمومی کل کشور (اعتبار شهریه و وظیفه) برقرار و پرداخت نماید .

جمعی از نمایندگان - کسی مخالف نیست رای بگیری .

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) چون مخالفی نیست بنا بر این رای گرفته میشود با ورقه پان لایحه آقایانی که موافقت ورقه سفید میدهند عده حاضر ۸۶ نفر است .

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده و نتیجه برقرار زیر از طرف مقام ریاست اعلام شد) رئیس - از ۸۶ نفر عده حاضر با کثرت ۷۴ رای تصویب شد .

اسامی موافقین - آقایان ، وکیل ، دکتر فلسفی لاهوتی ، شریف زاده ، نبوی ، کبیر ، فولادوند صدرزاده ، افشار ، ضیاء ابراهیمی ، معتمد دماوندی صادقی ، بانامقلیج ، لیقوانی ، کامل ماکوئی ، پالیزی ، کشاورز صدر ، نورالدین امامی ، نیک پی بوداغیان ، عباسی ، دکتر ملکلی ، اسلامی ، امامی اهری ، دکتر مجتهدی ، شریعت زاده ، اقبال ، امیر نصرت اسکندری ، مکر ، کفائی ، دکتر طباطبائی ، دکتر معظمی ، ونوق ، بهادری ، نیکپور ، عامری ، دکتر آشتیانی ، محمد ذوالفقاری ، شهاب خسروانی افخمی ، کرکان ، عدل اسفندیاری ، امین رضوی دولتشاهی ، ملک مدنی ، قبادیان ، امیر حسین ظفر بختیاری ، ارباب ، صفامامی ، ناصر ذوالفقاری ، نواب ، دکتر عبده ، ملکلی ، سلطانی ، ظفری ، عرب شیانی ، قوامی ، ارباب کیو ، ملک پور ، صاحب دیوانی ، فاضلی ، احمد فرامرزی ، علی وکیلی ، برزین ، دکتر شفق ، دکتر امینی ، خسرو هدایت ، دهقان ، اردلان ، اخوان ، نرائی ، امامانی ، قهرمان .

۳ - قرائت گزارش کمیسیون اصلاح آیین نامه داخلی مجلس

رئیس - آقای رضوی میخواهند يك خبری بمجلس بدهند . بفرمائید آقای رضوی .

رضوی - البته نظر مبارک آقایان هست که در چندی قبل از طرف بعضی از آقایان نمایندگان راجع به تجدید نظر و اصلاح آیین نامه يك پیشنهادی تقدیم مقام ریاست شد و دنبال آن يك کمیسیونی برای نظر در آیین نامه تشکیل یافت و مدت زمانی این کمیسیون مشغول نظر در آیین نامه بود (کشاورز صدر - حالا دارید قبل از دستور صحبت میکنید) تغییر دارم خبری میدهم بمجلس الان میخواهم خبر کمیسیون را بعرض مجلس برسانم ،

گزارش از کمیسیون تجدید نظر در آیین نامه داخلی بمجلس شورای ملی

آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی که فعلا مورد عمل است در دوره دوم تقنینیه بمقتضای زمان و با مقایسه با سایر نظامنامه های داخله مجالس ملی خارج تنظیم و تصویب گردیده ولی از یکی دودوره بعد در ضمن عمل نمایندگان مجلس بتدریج توجه بنواقص آن نموده و در موارد مقتضی پیشنهاد هایی برای اصلاح بعضی از مواد آن مینمودند که بعضی از آن پیشنهادها بتصویب رسیده و ماده مربوطه اصلاح شده است از دوره پنجم بمقدم پیشنهاد های اصلاحی توسعه یافته و کمیسیونهایی برای تنظیم آیین نامه جدید از طرف مجلس انتخاب گردیده است مخصوصاً در دوره های پنجم و هفتم کمیسیونهای مربوطه پس از شور و مذاکره در آیین نامه و توجه به پیشنهادها طرحهایی تهیه و برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم کرده اند که گویا فرصتی برای تصویب آن پیدا نشده است در ادوار اخیر مجلس از دوره ۱۳ بید ابهامات و نواقص آیین نامه مزبور هر روز بطریقی و در موارد خاصی آشکار و موجب بطول جریان امور مجلس میگردد و در نتیجه در اواخر دوره ۱۴ قضیه اصلاح آیین نامه یکی از مسائل مورد بحث واقع ولی نظر بآنکه مسائل دیگر این موضوع را تحت الشعاع خود قرار داده بود مجلس چهاردهم بدون اینکه وارد اصلاح نظامنامه شود خاتمه یافت .

همانطور که در مقدمه طرح نظامنامه جدید اشاره شده در مدت فترت بین ادوار ۱۴ و ۱۵ نماینده ستور جناب آقای سید محمد صادق طباطبائی کمیسیونی بصورت آقایان ذیل تشکیل گردید :

آقای سید یعقوب انوار - مجد ضیائی - حسن نبوی - محمد هاشمی نمایندگان سابق مجلس ، آقایان دکتر معظمی - مرحوم مرآت اسفندیاری - شهاب فردوسی - «اوسی از اعضاء هیئت مدیره و نمایندگان سابق - آقایان عقدا - رضائی - نقیب لاهوتی - محمد تاج - صفا کبش - حبیبی رؤسای ادارات قانونگذاری که هر کدام سوابق خدمت منته در مجلس شورای ملی داشتند این کمیسیون با مراجعه بسوابق امر و طرحهای تهیه شده در ادوار سابق و توجه باشکالات و ابهاماتی که در جریان جلسات مجالس قبل پیش آمده طرحی شامل ۲۶۰ ماده تنظیم کسب از افتتاح مجلس یازدهم آن طرح چاپ و بین آقایان نمایندگان توزیع گردید . در تاریخ اسفند ۱۳۲۶ طرحی با مضای عدهای از آقایان نمایندگان بشرح ذیل :

صدرزاده - دکتر فلسفی - محمود محمود - دکتر معظمی - حاج ذوقی - دادورد - دکتر ملکلی - عزیز اعظم زنکنه - اردلان - امامقانی - سید هاشم وکیل - نصرت الله اسکندری - دکتر طباطبائی - اقبال - منوچهر کلبادی - کشاورز صدر - تراقی - ملک پور - لیقوانی - فتعلی افشار - بوداغیان - سعودی - دهقان - حسین وکیل - نبوی - دکتر متین دفتری - دکتر مجتهدی - کنجی - امامی اهری ابوالحسن رضوی ، بوسيله آقای ابوالحسن رضوی تقدیم ریاست گردید که کمیسیون مخصوصی مرکب از ۱۲ نفر (از هر شعبه شش نفر) تشکیل و کمیسیون مزبور آیین نامه جدید را مطالعه و رسیدگی نموده و در ظرف یکماه گزارش خود را بمجلس تقدیم نماید

لذا آقایان مفسله ذیل در تاریخ ۳۰ فروردین ۱۳۲۷ از شب ششگانه بصورت این کمیسیون انتخاب شدند ، عامری - نبوی - هاشم وکیل - کفائی - حبیب الله امین - دکتر عبده - دکتر معظمی - دکتر متین دفتری - شریعت زاده . دکتر شفق - تقی زاده - ابوالحسن رضوی ، کمیسیون فوق بلا فاصله هیئت رئیسه خود را انتخاب و شروع بکار نموده و بادعوت از آقایان انوار که سابقه منتهی در مجلس داشتند و علاوه رئیس کمیسیون تهیه کننده این نظامنامه بودند تحت ریاست جناب آقای تقی زاده بیش از ۴ جلسه طرح تهیه شده را مورد شور و دقت قرار داده بمرامجه بسوابق و پرونده های متشکله در بایگانی را که مطالعه و نظامنامه های داخلی پارلمانهای خارجه و طرحی که در خارج از مجلس تهیه شده بود و همچنین توجه باشکالات موجود و نظریات آقایان نمایندگان اصلاحاتی که بنظر کمیسیون رسید در طرح پیشنهادی بعمل آورده و گزارش آنرا برای جلب نظر به آقایان نمایندگان طبع و توزیع نمود

عدهای از آقایان نمایندگان چه در جلسه علنی و چه در خارج از جلسه ملاحظاتی نسبت ببعضی از مواد تنظیم شده اظهار نمودند و عده ای هم نظریات اصلاحی خودشان را برای کمیسیون فرستادند کمیسیون در موقع مقرر شروع بر رسیدگی مجدد و شورشانی آن نموده و با توجه بنظریات و اعتراضات آقایان آنچه را که قابل اصلاح و توجه تشخیص داد اصلاح و آنچه را هم که غیر قابل توجه دانست با توضیحاتی که در صورت لزوم بعرض مجلس خواهد رسید ابقاه نموده است که البته آقایان ملاحظه خواهند فرمود .

شک نیست که طرح تهیه شده در دوره فترت و همچنین اصلاحاتی که کمیسیون فعلی در آن طرح نموده با مطالعه و دقت های لازم بعمل آمده و وضعیت ناگوار فعلی مجلس ایجاب مینماید که این تغییرات در نظامنامه داده شود و البته هر يك از آقایان نمایندگان چنانچه اشکالی بنظرشان بیاید ممکن است توضیح بخواهند تا جواب عرض شود ، و بنا بر این موادی را که کمیسیون پس از شور ثانی و توجه بنظریات آقایان نمایندگان محترم تنظیم نموده و شامل ۱۹ فصل و ۲۲۱ ماده است برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم مینماید و کمیسیون تصور میکند در صورت اجرای این آیین نامه اکثر مواردی که مقررات نظامنامه فعلی موجب بطول جریان امور مجلس میباشد مرتفع نماید و شاید در همین چند ماهه آخر دوره ۱۵ این نظامنامه تأثیر عدهای را در حصول اکثریت مجلس و تصویب قوانین مفید برای کشور داشته باشد .

در خانه بی مورد نیست که ضمن مقدمه این گزارش از زحمات آقای انوار در تنظیم آیین نامه و تشریک مساعی که با کمیسیون نمودند اظهار امتنان نموده و آقایان طوسی معاون اداری و دبیر حضور رئیس اداره مطبوعات و نقیب رئیس اداره قوانین و حمیدی رئیس اداره دفتر ریاست که در تهیه و تدارک آیین نامه داخلی و تنظیم لایحه مساعدت پس از آن نموده اندو همچنین آقای تاج رئیس اداره کمیسیونها که علاوه بر مساعدت فوق در تنظیم و تطبیق مواد این آیین نامه متحمل زحمات

بسیار شده اند شایسته کمال امتنان میباشد . رئیس - طبع و نشر میشود و با اطلاع آقایان میرسد .

۴ - تصویب قانون اصلاح قانون نظام وظیفه

رئیس - آقای وزیر جنگ در جلسه ۲۱ بهمن تقاضای دو فوریت راجع بلایحه نظام وظیفه فرمودند که فوریت اول آن مطرح است . اجازه بفرمائید بلایحه قرائت شود . (لایحه اصلاح بعضی مواد قانون نظام وظیفه بشرح زیر قرائت شد)

مجلس شورای ملی نظر باینکه در احضار و معافیت طبقات سالبانه مشمولین نظام وظیفه عمومی و همچنین در مورد افراد مشمول که بعنوان تکفل عیال و اولاد باید از خدمت معاف شوند در اجرای مواد ۲۶ و ۶۴ قانون نظام وظیفه عمومی مصوب خرداد ۱۳۱۷ و اسفند ۱۳۲۱ و اصلاحاتی بیش آمده و میباید که با تکلیف و مزاحمت عده زیادی از مشمولین میگردد و لهذا برای روشن شدن وضعیت مشمولین نامبرده و رفع هر گونه مزاحمتی نسبت بآنان ماده واحده زیر تنظیم و تقدیم مجلس شورای ملی میگردد و تقاضای تصویب آنرا دارد .

ماده واحده - الف - مواد ۲۶ مصوب خردادماه ۱۳۱۷ و ۶۴ مصوب اسفند ۱۳۲۱ قانون نظام وظیفه ملغی و بشرح زیر اصلاح میشود .

ماده ۲۶ - ترتیب احضار افراد در ادوار مختلفه خدمتی و همچنین معافیت موقت و دائم يك یا چند طبقه و یا قسمت از طبقات بنا بر پیشنهاد وزارت جنگ و صدور فرمان هایبونی انجام میگردد .

ماده ۶۴ - هیچکس تا قبل از دخول بسن ۲۳ سالگی حق معافیت از خدمت زیر پرچم را بعنوان داشتن عیال و یا اولاد ندارد ولی پس از دخول بسن مزبور اشخاصیکه دارای عیال یا اولاد باشند موقتا از خدمت زیر پرچم معاف خواهند بود (باستثناء کسانیکه در این تاریخ مشغول انجام خدمت زیر پرچم میباشد که بایستی در صورت احتیاج وزارت جنگ خدمت مقرر را با تمام رسانند) .

مشمولین محصل از مقررات این ماده مستثنی بوده و پس از فراغت از تحصیل و یا ترک تحصیل فقط در صورت استفاده از معافیت نخستین فرجه مقرر در ماده واحده آبانماه ۱۳۲۴ قانون اصلاحی نظام وظیفه که هر گاه دارای عیال و اولاد باشند از مزایای فوق الذکر استفاده خواهند نمود .

ب - مشمولین نظام وظیفه که پنجسال متوالی طبق مقررات قانون نظام وظیفه عمومی متکفل و یا معاف موقت پزشکی گردیده و یا در آتیه تشخیص داده شوند در بایگان این خدمت بکلی از خدمت زیر پرچم معاف و جزء طبقات مربوطه در احتیاط و ذخیره منظور خواهند گردید .

ج - حد نصاب سنی معافیت متکفل موضوع ماده ۶۳ از بیست و نه سالگی به بیست و پنج سالگی تقلیل میابد .

د - مشمولینی که برای انجام خدمت زیر پرچم احضار شده و در موقع معینه بدون عذر موجه حاضر نشوند از مقررات تکفل بهره مند نخواهند شد - این قانون از تاریخ تصویب بهور اجرا گذارده خواهد شد .

رئیس - فوریت اول مطرح است آقای دکتر فلسفی موافقت؟

دکتر فلسفی موافقت .

رئیس - مخالفی نیست؟

بعضی از نمایندگان - همه موافقت .

رئیس - عده کافی نیست برای رای الان آقایان می آیند و رای میگیریم (دکتر معظی - یک اشتباه جایی در این لایحه هست) (در این موقع عده برای رای کافی شد) رای گرفته میشود فوریت اول این لایحه آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است آقای امیر تیمور موافقت؟

امیر تیمور - بلی .

رئیس - بفرمائید .

کشاورز صدر - بنده هم موافقت .

امیر تیمور - بنده عبارت این ماده را قرائت میکنم بنظر من یک قدری خالی از اشکال نیست .

رئیس - آنرا وقتی خود لایحه طرح میشود بفرمائید . الان فوریت دوم مطرح است .

امیر تیمور - بسیار خوب ، بنده راجع به فوریت مرضی ندارم در موقع طرح لایحه خواهش میکنم حق بنده را محفوظ بفرمائید .

رئیس - نسبت به فوریت دوم رای گرفته میشود آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده واحده مطرح است . (دکتر معظی - یک اشتباهی در چاپ لایحه هست) آقای دکتر فلسفی موافقت؟ (دکتر فلسفی - موافقت) آقای ملک مدنی موافقت؟ (ملک مدنی موافقت) آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - بنده تصور میکنم این ماده ۶۴ که نوشته شده است اینجا اگر بان توجه بفرمائید یک قدری مثل اینکه مطلب مبهم است میگوید «هیچ کس تا قبل از دخول بسن ۲۴ سالگی حق معافیت از خدمت زیر پرچم را بعنوان داشتن عیال یا اولاد ندارد» در صورتیکه ماطبق قوانین جوانان و اموظف میکنیم که کلیه افرادی که بسن ۲۱ میرسند باید خود را برای خدمت زیر پرچم معرفی کنند و باید احضار بشوند پس باتوجه باین اصل جوانان بسن ۲۱ سال که برسد خود بخود زیر پرچم میروند و برای خدمت باید آماده بشوند اینها دیگر نمیروند بسن ۲۳ سالگی که بگوئیم در سن ۲۴ سالگی این بیک کیفیت خاصی معاف بشود ، برای او فرصت نیست ، فرصت معافی پیدا نمیشود برای اینکه در سن ۲۱ سالگی مکلف است خودش را برای خدمت زیر پرچم معرفی کند و دولت هم باید او را بخدمت احضار کند پس فرصتی برای او باقی نیست که بسن ۲۳ سالگی برسد . خواهش میکنم آقای وزیر جنگ باین قسمت توجه بفرمایند و این موضوع را موافقت بفرمایند که اصلاح بشود و الا در عمل خیال میکنم که مشکلاتی ایجاد خواهد کرد .

رئیس - آقای دکتر فلسفی .

دکتر فلسفی - فرض از این لایحه دولت ارفاقی است چون در قانون نظام وظیفه ۱۳۲۱ اشخاصی که تا سال ۱۳۳۱ متاهل شده بودند معاف بودند و از آن بیبه سر باز شناخته میشدند . مقصود دولت در اینجا هم یک ارفاقی بوده است نسبت بطبقاتی که

متاهل هستند ، یعنی امروز افرادی داریم که زن دارند ، بچه دارند و سرپرست عائله هستند و اگر آنها را احضار کنند آنوقت عائله شان بی سرپرست میمانند این لایحه دولت یک ارفاقی کرده است و بنابر این اشکالی بعقیده بنده ندارد (صحیح است)

رئیس - آقای کشاورز صدر موافقت؟

کشاورز صدر - بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات میکنم .

رئیس - اگر آقایان موافقت پیشنهادات قرائت شود که اصلاح بشود .

(پیشنهاد آقای دکتر فلسفی بشرح زیر قرائت شد)

اینجانب پیشنهاد میکنم که مشمولینی که قبل از اسفند ۱۳۲۷ متاهل شده اند متکفل شناخته شوند **رئیس -** آقای دکتر فلسفی .

دکتر فلسفی - عرض کنم که بنده این نظر دولت را بیشتر تأیید کرده ام و بنده هم بینم که در اغلب حوزه های نظام وظیفه سرباز بیشتر «رزرو» است تا آنقدری که احضار میکنند بنابر این چه میباید کرد که تمام افراد مشمول را احضار نکنند و آنوقت افرادی که متاهل هستند مطابق این پیشنهاد آنها را معاف کنند زیرا یک سرباز باید هم قوای جسمانی را در نظر گرفت و هم قوای روحی را سربازی که عیال داشته باشد اولاد داشته باشد قهرراً فکرش برای خدمت سربازی حاضر نیست و بعقیده بنده اگر دولت بخواهد تمام افراد مشمول سنوات گذشته را احضار بکند هم نظر دولت از نظر تأمین احتیاجاتش تأمین شده و هم یکمده ای که سرپرست عائله باشند آنها هم راحت میشوند (صحیح است) .

وزیر جنگ - ما هم منظورمان تأمین همین نظر ایشان بوده .

رئیس - آقای مخبر **عده از نمایندگان -** مخبر ندارد آقا دو فوریت دارد **وزیر جنگ -** بنده قبول کردم .

رئیس - قبول کردند پیشنهاد دیگری قرائت شود .

(پیشنهاد آقای اردلان بشرح زیر قرائت شد)

تبصره زیر را بلائحه نظام وظیفه پیشنهاد میکنم ، تبصره - مشمولین نظام وظیفه که خدمت سربازی خود را انجام داده اند چنانچه قبل از ورود بخدمت نظام در یکی از دوایر دولتی یا بانگاههای ملی و یا هر مؤسسه غیر دولتی مشغول کار بوده اند پس از پایان خدمت نظام وظیفه بلا درنگ بعمل سابق خود گداشته خواهند شد .

یکی از نمایندگان در قانون هست .

رئیس - آقای اردلان .

اردلان - نظام وظیفه یک خدمت مقدسی است که تمام افراد کشور ایران با کمال علاقه مندی این وظیفه مقدس را انجام میدهند چیزی که هست نباید نظام وظیفه موجب بدبختی اشخاص شود یعنی یک کسی که در یک هنگامی در یک مؤسسه ای مشغول کار است وقتی که دو سال خدمت نظامش را طی کرد باید بر گردد سر کار اولش آقای وزیر جنگ هم توجه فرمودند یک فردی با کمال علاقه مندی بملکت می رود دو سال خدمت وظیفه اش را انجام میدهد وقتی که در نظام وظیفه خدمتش تمام شد بنده عرض میکنم که باید آن مؤسسه

آن اداره آن وزارتخانه در آنجا که مشغول کار بوده قبولش کنند که دو مرتبه مشغول کار بشود ، بنده خودم اغلب اشخاصی را می بینم که رفته اند خدمتشان را انجام داده اند ولی در مرتبه که خواسته برگردد سرباز کار گفته اند محل نداریم ، این صحیح نیست آقا اشخاصی که خدمتشان را انجام میدهند ادارات باید آنها را بپذیرند بهمان خدمت سابق بهمین جهت بنده این پیشنهاد را کردم

وزیر جنگ قبول میکنم .

رضوی شیرازی - توضیحی دارم .

رئیس - وقتی قبول کردند دیگر فایده ای ندارد صحبت ندارد .

امیر تیمور - بنده مخالفم اجازه بفرمائید یک توضیحی بدهم .

رضوی شیرازی - اجازه بفرمائید ؟

یکی از نمایندگان - دولت قبول کرده است آقا .

رئیس - آقای رضوی .

رضوی شیرازی - آقا در وقتیکه قانون در حضور جمعیتی مطرح میشود برای اینستکه اگر اتفاقاً یک نقطه اش التفات نبوده التفاتی پیدا بکنند هم دولت وهم و کلاه با بصیرت کامل رای بدهند این گرفتن جلو اینکه هیچ بعنی نشود بنده تصور میکنم که برخلاف اصول دموکراسی باشد حالا اجازه بفرمائید توضیح را عرض کنم (عده ای از نمایندگان - بفرمائید) عرض کنم از هر اداره مختلفی از ادارات دولتی یک کسی مشمول نظام وظیفه میشود و می رود برای خدمت ، حال مدت دو سال جای این را خالی بگذارند ؟ (اردلان - نه اینطور نیست) اجازه بدهید خالی بگذارند ، باینست که کسی دیگر جایش باشد؟ پس خالی که نمیشود گذاشت باید کسی دیگر را بیاورند خدمتش را انجام بدهد و بعداً حتی در مجلس شورای ملی تصویب شده باینکه خدمت نظام وظیفه را جزو سابقه خدمت گرفته اند بعد از آنکه از خدمت نظام خلاص شد آمدت را هم که در نظام بوده جزو سابقه خدمتش حساب شده است الان جزو مقررات عمومی دولت هست میتوان بگردد و در هر محل خالی که پیدا کند مستخدم شود ولی اگر دولت مکلف باشد که او را سرپرست خودش ببرد این یک تکلیف مالایطافی است که اگر احیاناً دولت احتیاج نداشته باشد بنظر بنده این پیشنهاد قابل عمل نیست و در طی عمل ملاحظه مشکلاتش را خواهند کرد و خواهند دید .

رئیس - علاوه بر اینکه سابقه هم هست از طرف دولت هم قبول شده است .

وزیر جنگ مقصود اینستکه در کل بر دولتی اگر محلی باشد کار بر سر محفوظ بماند (صحیح است) مشایخی - در وزارتخانه مربوطه خودش **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود .

(پیشنهاد آقای اردلان بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی ، تبصره زیر را بلائحه نظام وظیفه پیشنهاد میکنم ، تبصره - یگانه پسر هر بانو پنجاه ساله بطور دائم از خدمت نظام وظیفه معاف خواهد بود .

اردلان - بنده از جناب آقای وزیر جنگ تشکر میکنم که آن پیشنهاد اولیه بنده را قبول فرمودند (یکی از نمایندگان - با اصلاح) و تشویق فرمودند اما

در پیشنهاد دومی یک مغتصر توضیحی عرض میکنم که چرا این پیشنهاد را بنده کردم ، جناب آقای وزیر جنگ توجه بفرمایند که این لایحه تقریباً مدتی است در زو دستور است - آنروزیکه آقای وزیر جنگ لایحه را بمجلس تقدیم کردند در کردستان هم این قضیه منکسر شد و در دو روز بعدش بانوان کردستان بوسیله بنده تلگرافی بمقام ریاست مجلس شورای ملی عرض کردند که بنده آن تلگراف را با یک نامه ای تقدیم مقام ریاست کردم ، چون اولین دهنه ای است که بانوان کردستان یک چنین تلگرافی توسط بنده بمجلس عرض کرده اند و چنین تقاضائی کرده اند این بود که این پیشنهاد را بنده روی تقاضای آنها عرض کردم و شاید در تمام کشور ایران ۵۰ نفر هم اینطور معاف نشوند ولی چون اهالی کردستان یک مردم خدمتگزار هستند و همه بانوان فرزندان شان را با کمال میل برای نظام وظیفه میدهند این تلگراف را تمام بانوان کردستان کرده بودند که منم بر حسب وظیفه نمایندگان که داشتم این تلگراف را تقدیم کردم و حالا هم تقاضا میکنم جناب آقای وزیر جنگ توجه بفرمایند بنظر بنده مجلس شورای ملی هم یک عنایتی بفرمایند و یک تقاضائی را که یکدفعه در تمام دوره مجلس بانوانی از مجلس کرده اند قبول بفرمایند خیلی خوب است .

رئیس - آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - بنظر بنده مهمترین قانونی که در مشروطیت ایران گذشته همین قانون نظام وظیفه است (صحیح است) خدمت مقدس وظیفه است (صحیح است) که حقیقه یه های ملیت این کشور را محکم کرده است و خدمت وظیفه با عقاید بنده یک خدمت بسیار مقدسی است که بایه عموم افراد این کشور متساویاً در موقع مقرر خودشان را آماده بدانند و استثناء پذیر نباشد (صحیح است) و علاوه تمام ما باید سعی داشته باشیم که روح سلحشوری در نهاد تمام افراد محفوظ باشد و هیچ قیمتی رضایت ندهیم که این روح در آنها خاموش شود (صحیح است) بنابر این با نهایت احترامی که همیشه من بکلیه آراء و نظریات نماینده محترم آقای اردلان داشته و دارم و ایشان طرف علاقه بنده هستند از ایشان تمنی میکنم که خودشان هم موافقت بفرمایند و این پیشنهاد پس گرفته شود (صحیح است) .

رئیس - آقای وزیر جنگ .

وزیر جنگ - بنده میخواستم عرض کنم آنچه را که باید و شاید از نقطه نظر طبقات مختلفه مطالعات دقیقی در این لایحه شده است در حال تأمین نظر کلیه آقایان در این باب شده اینک آقای اردلان پیشنهاد فرمودند عملی نیست و بنده نمی توانم قبول کنم و از نظر دستگاه نظام وظیفه یک اشکال مهمی پدید خواهد آورد بنابر این تقاضا میکنم پس بگردید **عده ای از نمایندگان -** پس گرفتند .

اردلان - خیر آقا رای بگیری .

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای اردلان آقایانی که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگری قرائت شود ، (پیشنهاد آقایان ضیاء ابراهیمی و فولادوند و صدرزاده بشرح زیر قرائت شد) .

پیشنهاد مینامیم که قسمت زیر بعنوان بنده

بناون اصلاح نظام وظیفه افزوده شود ، یگانه پسر هر مرد یازنی مطلقاً از خدمت زیر پرچم معاف و مقرراتی که برخلاف اینقسمت است ملغی می باشد .

رئیس - نظیر این الان در مورد زن پنجاه ساله رد شد یکی دیگر قرائت شود .

(پیشنهاد آقای متدماوندی بشرح زیر قرائت شد)

تبصره زیر را بلائحه نظام وظیفه پیشنهاد می نمایم .

تبصره - هر مشمول نظام وظیفه که دارای زن و دو فرزند باشد از خدمت نظام وظیفه برای همیشه معاف خواهد بود .

رئیس - آقای متدماوندی .

متدماوندی - اجازه بفرمائید یک مختصر مرضی بیشتر ندارم بنده خودم خدمتم را کرده ام و مضافاً بر اینکه اسیر هم شده ام و در دفاع شهریور هم در جبهه بوده ام جناب آقای وزیر جنگ اجازه بفرمائید عرض بنده خیلی مختصر است ملت ایران باید خودش را تجهیز بکند برای آینده و تجهیز ایران باید خودش را تجهیز بکند جمعیت است - با امراض مختلفه ای که هست و اوضاع و احوالی که می بینیم اگر بخواهیم در آینده در دنیا سرفرازی داشته باشیم باید در درجه اول برای کثرت جمعیت ایران بکوشیم بنده در برنامه ۷ ساله که اینجا مطرح بود میخواستم یک پیشنهادی بکنم اگر مطرح میشد که قانون ازدواج اجباری را دولت بیاورد (صحیح است) مادامی که ما جمعیت نداشته باشیم بر فرض که مبالغ هنگفتی هم پول بیاوریم در این مملکت بریزیم نمیتوانیم از آن آنطوریکه باید و شاید استفاده کنیم - در شرح مقدس اسلام هم مثل سایر ادیان یک محدودیتی برای ما قائل نشده اند و اگر نظر آقایان باشد آیه مبارکه «مننی و ثلاث و رباع» اجازه داده است که تا ۴ زن هم بگیرند و حتی بنده میخواستم در برنامه ۷ ساله پیشنهاد بکنم که باشخاصی که وسعت دارند و یک زن هم دارند دولت بآنها تمهیل بکند که زن دیگری هم بگیرند (خنده نمایندگان) تقاضا میکنم جناب آقای وزیر جنگ موافقت بفرمایند با این تبصره بنده تا جوانهایی که شایق برای زن گرفتن و ازدواج نمودن نیستند لااقل تشویق شوند و این منظور و نتیجه عالی یعنی کثرت جمعیت تحصیل شود باین جهت موافقت بفرمائید هر کسی که دارای یک زن و دو فرزند باشد از خدمت مقدس نظام وظیفه معاف باشد که دیگران هم تشویق بشوند .

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای متدماوندی آقایانیکه موافقت قیام نمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد دیگری قرائت شود

(پیشنهاد آقای حائری زاده بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد مینامیم در قسمت ب عوض پنجاه سه سال نوشته شود .

رئیس - آقای حائری زاده .

حائری زاده - من خیلی از آقای وزیر جنگ ممنون هستم که تقاضاهائی شد که لایحه ای برای ارفاق طبقات زحمتکش این مملکت بیاورند

آوردند و مجلس هم حقیقه با کمال علاقه مندی این موضوع را مورد توجه قرار داده است . این ماده ۶۴ فقراتی دارد در قسمت ب می نویسد ، مشمولین نظام وظیفه که پنجاه متوالی طبق مقررات قانون نظام وظیفه عمومی متکفل و یا معاف موقت پزشکی گردیده و یا در آتیه تشخیص داده شوند در پایان این مدت بکلی از خدمت زیر پرچم معاف و جزء طبقات مربوطه در احتیاط و ذخیره منظور خواهند گردید . این مدت پنجاه سال نوشته شده است من پیشنهاد کردم سه سال باشد کسی را که سه سال متوالی مریض تشخیص دادند این لازم نیست که پنجاه متوالی او را احضار بکنند و اسباب زحمت برای او فراهم بشود و همچنین متکفلی که در ظرف سه سال همه ساله احضار کردند و تشخیص شد که متکفل است دیگر احضار بکنند سرباز که مشغول کسب و کارش هست تا تکلیف معلوم شود از زندگانش باز میماند ، وضعیتش مختل می شود این پنجاه سال را اگر جناب آقای وزیر جنگ موافقت کنند سه سال بشود یک ارفاقی شده است نسبت بطبقات زحمتکش مملکت و این بوقع است (صحیح است) .

رئیس - آقای وزیر جنگ نظری دارید؟ بفرمائید .

وزیر جنگ - با چهار سال موافقت .

حائری زاده - بنده هم موافقت چهار سال باشد .

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت شود . (بشرح زیر قرائت گردید)

ریاست محترم مجلس شورای ملی ، تبصره زیر را بلائحه نظام وظیفه پیشنهاد مینمایم ، تبصره - هر مشمول نظام وظیفه که دارای زن باشد متکفل شناخته می شود مادام که استطاعت مالی شخص متکفل کافی برای اداره امور شخص خود باشد مشمول تبصره مزبور خواهد بود . معتمد دماوندی .

رئیس - آقای معتمد دماوندی .

متدماوندی - چون تبصره آقای دکتر فلسفی تا اندازه ای این نظر را تأمین کرده مسترد می کنم .

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت شود ، (بشرح زیر قرائت گردید)

پیشنهاد میکنم مدت نظام وظیفه برای افراد هادی به هجده ماه تقلیل داده شود . دکتر معظی .

رئیس - آقای دکتر معظی .

دکتر معظی - قبل از اینکه در اطراف پیشنهاد خود توضیح بدهم خواستم عرض کنم که وضع گرفتن نظام وظیفه با سابق خیلی فرق کرده و مخصوصاً وزیر جنگ و اداره نظام وظیفه در این قسمت خیلی دقت میکنند که با مردم بطور خوبی رفتار شود (صحیح است) و لازم است که از وزارت جنگ و اداره نظام وظیفه در این مورد تشکر بکنم که بدانند اگر با مردم خوش رفتاری بکنند از آنها قدر دانی می شود . اما این پیشنهادی که بنده کردم یکسری دیگر هم در درجه چهارده بنده این پیشنهاد را کردم برای این است که معتمد اگر در طبقات

افراد دقت شود بامدت هیجده ماه مابقی میتوانیم
 باین نتیجه برسیم و از طرفی هم کشاورزان را
 اینطور از مرکز کارشان دور نکنیم و بعد هم وقتی
 مدت کمتر باشد مردم باعث علاقه بیشتری میآیند
 و کشاورزان هم میآیند و آنطور دیگر اتفاق نمیافتد
 که اشخاصی که از مزارع خودشان میآیند بنظام
 وظیفه یا در تهران متوقف میشوند یا برنمیگردند
 بعمل خودشان بطوریکه اکنون اکثر دهات و ولایات
 ما کاملاً تخلیه شده است و این قسمت تفاوتی هم که
 بانحصیل کرده ها دارد مدت یکسال ببقیده بنده یک
 مدت خیلی زیادی است ما میتوانستیم موقعی این
 استثنا را قائل شویم که تمام وسائل را برای افراد
 فراهم کرده باشیم بعد بگوئیم برای اشخاصی که
 تحصیل کرده اند یکسال و برای دیگران دو سال
 ولی این استثنا ببقیده بنده یک تخفیف است فقط
 برای اشخاصی که وسیله دارند و باید بان کسانی که
 در مزارع هستند تخفیف داده بشود که در مزارع
 و کار خود باقی بمانند اینست که بنده این پیشنهاد
 را کردم حالا اگر فوراً نمیتوانید اجراء بکنید
 ممکن است مدتی تعیین کنید که اجراء بکنید والا
 ببقیده من هم بنبفعت نظام وظیفه است و هم
 افراد شما .

امیر تیمور - بنده مخالفم .
رئیس - آقای وزیر جنک .

وزیر جنک - بنده اعتراف میکنم اینکه
 سایر ملل هستند که نظام وظیفه شان حتی از هیجده
 ماه هم کمتر است ولی یک تفاوت هست و آن اینست
 که در سایر ملل یک وسائل مقدماتی فراهم میشود
 از قبیل ورزشها و پیش آنهنگی ها یا سایر چیزهاییکه
 مقدمه کار است در کشور ما این وجود ندارد ، ما
 مطالعه بسیار دقیق کردیم یک روز هم پیشنهادی
 آقا کردند یا دیگران ولی برایمان مقدور نیست و
 با یک زحمت فوق العاده بزرگی مواجه میشویم اما
 وعده میدهم با آقای دکتر معظمی که در اطراف این
 موضوع مطالعه بکنیم و اگر به نتیجه رسیدیم در
 یکی دو ماه دیگر مجدداً ما آکر به نتیجه رسیدیم و
 مقدور شد نتیجه را بر مجلس برسانم .

دکتر معظمی - چون آقای وزیر جنک
 فرمودند محتاج بطالعه است و وعده فرمودند که
 دو ماه دیگر نتیجه اش را بر مجلس میرسانند
 بنده پس میگیرم .

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت شود .
 (شرح زیر قرائت شد)

تبصره - کلیه مشمولینی که در تاریخ تصویب
 این قانون بسن ۲۶ رسیده و تا کنون بخدمت نرفته
 از خدمت معاف میباشد . نورالدین امامی .

نورالدین امامی - استدعا میکنم توجه
 بفرمائید این لایحه ای که وزارت جنک بیجلس شورای
 ملی تقدیم کرده برای ارفاق بشمولین است (صحیح
 است) یکمده مشمولینی هستند که بسن ۲۶ و بالاتر
 رسیده اند و هنوز بخدمت بهر عنوانی نرفته اند و وزارت
 جنک هم اینها را دعوت نخواستند کرد بنده پیشنهاد
 کردم حالا بشکل قانون یک ارفاقی بشود که آنها
 معاف شوند و راحت بروند دنبال خدمت و کار شان
 استدعا میکنم از بنده گان تیسار که موافقت بفرمائید

در این قسمت در هر صورت آنها بخدمت احضار
 نخواستند شد ولی یک ارفاقی است نسبت بانها که
 آزادانه بروند دنبال کارشان و مشغول کارشان بشوند
رئیس - آقای وزیر جنک .
وزیر جنک - بنده عرض کردم مطالعات خیلی
 دقیق شده و برای اینکه با افراد ارفاق شده باشد تا
 آنجا که ممکن است در این لایحه ارفاق شده ولی
 این پیشنهاد یک امر فنی است که باید روی آن
 مطالعات دقیق بشود قبل از وقت نمیتوانیم موافقت بکنیم
 اگر موافقت بکنیم بزحمت دچار میشویم و ناچاریم
 مجدداً دوباره یک لایحه بیآوریم .

رئیس - آقای امامی استرداد میکنند؟
نورالدین امامی - پس گرفته ام آقا .
رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود .
 (شرح زیر قرائت گردید)

قسمت اول ماده ۶۴ ماده واحده بترتیب زیر
 اصلاح شود .

ماده ۶۴ - اشخاصی که بسن ۲۱ سالگی
 میرسد در صورتیکه دارای هیال یا اولاد باشند موقتاً
 از خدمت زیر پرچم معاف خواهند بود . دکتر
 جلال عبده

کشاورز صدر - رشد آقا نظیر این پیشنهاد
 رد شد .

رئیس - آقای دکتر عبده .
دکتر عبده - اجازه بفرمائید بنده توضیح بدهم
 عرض میکنم بنده این پیشنهاد را کردم برای اینکه
 اینجا یک موضوعی است جناب آقای وزیر جنک من
 نمی فهمم همین موضوعی است که آقای امیر تیمور هم
 متذکر شدند این در ماده ۶۴ که جزء ماده واحده
 پیشنهاد شده اصلاح بشود پیش بینی شده که هیچکس
 قبل از دخول بسن ۲۳ سالگی حق معافیت از خدمت
 زیر پرچم را بعنوان داشتن هیال و اولاد ندارد مولا
 اشخاص وقتیکه بسن ۲۱ میرسد مشمول میشوند حالا
 یک کسیکه بسن ۲۱ رسیده باشد و دارای هیال و اولاد
 باشد این میبایستی برود مطابق این ماده خدمتش را
 انجام بدهد و اساساً بسن ۲۳ نمیرسد تا از این ماده
 بتواند استفاده کند منظور بنده اینست که این مشکل
 را حل بفرمائید یک جوانی است رسیده بسن ۲۱
 سالگی هیال و اولاد هم دارد شما در اینجا میگوئید
 که قبل از رسیدن بسن ۲۳ سالگی هیچکس
 نمیتواند معاف بشود بعنوان اینکه هیال و اولاد دارد

پس چه ارفاقی میکنند چون بهر صورت نتیجه اینست
 که هر کس بسن ۲۱ رسیده بموجب این ماده ممکن
 است هیال و اولاد داشته باشد ولی چون بسن ۲۳
 نرسیده باید برود و خدمت کند دو سال هم خدمت
 میکند میرسد بسن ۲۳ من نمی فهمم خوب بسن ۲۴
 هم که رسید خدمتش را انجام داده است بنابراین من
 نمیتوانم نظر آقایان این بوده است که من عرض میکنم
 اگر چنین چیزی بوده است که مسلماً ارفاقی نشده
 است اگر منظورتان این بوده که ارفاقی بکنید آنوقت
 میباید این ماده را بطور دیگری تنظیم بفرمودید ،
 بنده بنظرم رسیده که قسمت اول این ماده باین ترتیب
 اصلاح شود پیشنهاد کردم که قسمت اول ماده ۶۴ ماده
 واحده باین ترتیب اصلاح شود اشخاصیکه
 بسن ۲۱ سالگی میرسد در صورتی که دارای
 هیال یا اولاد باشند موقتاً از خدمت زیر پرچم
 معاف خواهند بود . موقتاً این لازم است

بعضی از نمایندگان - اکثریت نیست .
رئیس - این تشخیص با هیات رئیسه است
 پیشنهاد دیگری قرائت شود .
 (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی تبصره زیر را
 بلاجه نظام وظیفه پیشنهاد مینمایم ، مشمولینی که شغل
 آنها کشاورزی میباشد سه ماه از دو سال را وزارت
 جنک مخصوص آموزش کشاورزی جدید و راندن
 تراکتور و کار با ماشینهای کشاورزی اختصاص دهند
 و وزارت جنک وسائل آموزش را فراهم نماید تا
 پس از مراجعت کشاورزان بعمل خود هواند بیشتری
 داشته باشند و کمک باقتصادیات کشور هم بشود
 باتماقلیح .
رئیس - آقای باتماقلیح .
باتماقلیح - بنده نظرم اینست که کمکی

و بدهم اگر ۵ سال دارای این وضعیت باشند مطابق
 ماده ای که پیشنهاد فرمودید این معافیت موقت میتواند
 دائمی بشود در هر حال این مشکل بنده بحال خودش
 باقیست .

رئیس - آقای ملک مدنی .
دهقان - بنده جواب میدهم بنده عضو
 کمیسیون نظام وظیفه هستم نوبت شان را به بنده
 دادند .

رئیس - نوبت را که بدیگری نمیشود داد بفرمائید
 آقای ملک مدنی .
ملک مدنی - عرض میکنم آقایان در نظر
 دارند که قانونی دو سال پیش ما گذرانیدیم در اینجا
 و اشخاصی که متأهل بودند معاف کردیم و بعد بانها
 گفتیم که از این بیمه و بعد از این قانون اشخاصیکه
 نظام وظیفه سر بازشان را انجام ندادند اگر متأهل
 شوند اثری در نظام وظیفه آنها ندارد مقصود این
 است که همین مجلس در دوره چهاردهم اینکار را
 کرده حالا دو سال هم گذشته تا سن ۲۳ را برای
 این قائل شده که دو سال پیش گفتند ۲۱ ساله اگر
 متأهل باشد معاف است و بعد از ۵ سال معاف
 دائم میشود ۲۳ سال بنظر بنده منافاتی ندارد با
 نظری که آقای دکتر عبده فرمودند مقصودشان این
 است که ۲۳ سال معاف است در صورتی که هیال
 و اولاد داشته باشند این خیلی واضح است .

دکتر عبده - مطلب حل نشده است اجازه فرمائید
 توضیح عرض کنم .
رئیس - توضیح دیگر لازم ندارد در
 حقیقت قصد شما اینست که بجای ۲۳ سال ۲۱
 سال باشد .

دکتر عبده - نخیر قربان بجای ۲۳ سال
 ۲۱ سال خیر همانطور که پیشنهاد کردم ممکن است
 قرائت بفرمائید بنده میخوانم جناب آقای وزیر جنک
 توضیح بدهند .

وزیر جنک - مانع نتوانیم قبول کنیم براه تقلب
 باز میشود .
دکتر عبده - جناب آقای وزیر جنک اگر
 این ۲۱ سال داشت و هیال و اولاد داشت تکلیفش
 چه میشود ؟

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای
 دکتر عبده آقایانیکه موافقت قیام کنند (هده کمی
 برخاستند) تصویب نشد

بعضی از نمایندگان - اکثریت نیست .
رئیس - این تشخیص با هیات رئیسه است
 پیشنهاد دیگری قرائت شود .
 (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی تبصره زیر را
 بلاجه نظام وظیفه پیشنهاد مینمایم ، مشمولینی که شغل
 آنها کشاورزی میباشد سه ماه از دو سال را وزارت
 جنک مخصوص آموزش کشاورزی جدید و راندن
 تراکتور و کار با ماشینهای کشاورزی اختصاص دهند
 و وزارت جنک وسائل آموزش را فراهم نماید تا
 پس از مراجعت کشاورزان بعمل خود هواند بیشتری
 داشته باشند و کمک باقتصادیات کشور هم بشود
 باتماقلیح .

رئیس - آقای باتماقلیح .
باتماقلیح - بنده نظرم اینست که کمکی

باقتصادیات مملکت بشود در ضمن هم بکنند زارع که
 میآید بتهران یا شهر و وضعیت زندگی هوش میشود
 خیلی مشکل است که باز برگردد بقریه خودش و با
 آن هوایدی که قبلاً برایش حاصل میشده که دیگر
 حاضر نیست برگردد در نتیجه املاک مزروعی ویران
 میشود اگر دو این مدت ۳ ماه با کمک وزارت
 کشاورزی بشمولینی که زارع هستند آموزش
 کشاورزی جدید را بیاموزید این ها بعد از خاتمه
 مدت نظام وظیفه بر میگردند بر کار خودشان در
 نتیجه قراه و دهات ما ویران نخواهد شد و یک هواید
 زیادتری هم پیدا میکنند و کمک باقتصادیات مملکت
 هم خواهد شد این پیشنهاد بنده را اگر قبول بفرمائید
 کمک باقتصادیات مملکت میشود .

رئیس - آقای دهقان .
دهقان - پیشنهاد نماینده محترم پیشنهاد
 خرج است و قابل قبول نیست (فولادوند - پیشنهاد
 خرج نیست) برای اینکه اجراء این پیشنهاد
 نماینده محترم مستلزم خرید لوازم و تراکتور است
 (باتماقلیح - خرجش را بنده میدهم) (دکتر اعتبار -
 نوب آقا قبول کنید) بلاوه این از طرز کار و
 اطلاعات وزارت جنک خارج است (باتماقلیح خرج
 معلمین و متخصصین خارجی را هم بنده میدهم) وزارت
 جنک اصلاً نمیتواند وقتش را صرف تراکتور و زراعت
 وغیره کند ، این پیشنهاد اصلاً قابل عمل نیست مگر
 اینکه یک برنامه ای معین کنید که اشخاصی که نظام
 وظیفه را دیده اند بیرت در وزارت کشاورزی و بانها
 آموزش کشاورزی جدید بدهند .

رئیس - آقای نوبی .
نوبی - عرض کنم بنده پیشنهاد کردم که
 در ظرف این مدت دو سالی که خدمات نظام
 وظیفه را میآموزند وزارت جنک کاری بکنند که آنها
 خواندن و نوشتن را یاد بگیرند (صحیح است) برای
 انجام اینکار بنده خیال میکنم که وقت زیادی لازم
 نداشته باشد و آنطوری که راجع پیشنهاد آقای
 باتماقلیح فرمودند وقت افراد گرفته میشود نیست در عمل
 این قسمت مسلم است که سر باز باسواد بیشتر ببرد وزارت
 جنک و کارهای نظامی بخورد تا سر باز که خواندن
 و نوشتن را نداند (نماینده گان - صحیح است) ما چون
 بودجه و اعتبارات فرهنگیمان کم است ناچار هستیم
 در هر مؤسسه ای اقدام کنیم که آن مؤسسه کارمندان
 خود را با سواد کنند تا شاید از این طریق ما
 بتعلیمات اجباری موفق بشویم و خدمتی بفرهنگ عمومی
 بکنیم عده کثیری از جوانان هم ساله بخدمت سر بازی
 دعوت میشوند اگر این زمینه را وزارت جنک پیش
 بگیرد در ظرف مدت بسیار کمی ما خواهیم دید که
 تمام افراد خواندن و نوشتن را یاد خواهند گرفت و
 خدمت بسیار مهمی بمملکت و ب مردم و بخود وزارت
 جنک میشود بنا بر این من استدعا میکنم که جناب
 آقای وزیر جنک این پیشنهاد را قبول بفرمائید خرج
 زیادی هم بر نمیدارد .

رئیس - آقای وزیر جنک .
وزیر جنک - عرض کنم که مشمولین وظیفه
 از ساعتی که بخدمت احضار میشوند تا آخرین دقیقه
 که مرخص میشوند دارای یک برنامه منظمی هستند
 همانطور که عرض کردم آقای دکتر معظمی پیشنهاد
 کردند اگر ما بخواهیم یک مدتی از خدمت مشمولین
 نظام وظیفه کم کنیم برای این عمل ما باید دارای
 یک مقدماتی باشیم تا جبران آنرا بکنیم بنا بر این
 آنچه که تا این ساعت بررسی شده است در کشور
 ایران افرادی که بخدمت احضار میشوند روی یک
 برنامه معینی است اگر دوسه ماه از خدمت افراد کم
 کنیم یعنی از برنامه کم کرده ایم در این صورت اصلاً
 نمی توانیم کار کنیم و آموزش کشاورزی و اینقبیل
 چیزها هم مربوط بوزارت جنک نیست ولی آن پیشنهادی
 که آقای دکتر معظمی فرمودند ما مطالعه می کنیم
 اگر ما باین در چه رسیدیم که در آمدت از افراد توانستیم
 استفاده کنیم برای یکی دو ماه دیگر لایحه آن را
 تقدیم مجلس شورای ملی میکنیم .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای
 باتماقلیح - آقایانیکه موافقت قیام کنند (هده کمی
 برخاستند) تصویب نشد ، پیشنهاد آقای معتمد دماوندی
 قرائت میشود .

(شرح ذیل قرائت شد)
 هر مشمول نظام وظیفه ای که دارای پدر و مادری
 باشد که از جهل سال کمتر نداشته و از کار افتاده باشد
 و با فقر و عدم تسکن و استطاعت مالی آنها معرز و
 ادامه زندگی آنها منوط بوجود مشمول مزبور باشد
 متکفل شناخته میشود .

رئیس - آقای معتمد دماوندی .
معتمد دماوندی - عرض کنم که آقای
 دکتر فلسفی میفرمایند پس بگنید پس گرفتیم -
 (احسنت) .
رئیس - پیشنهاد آقای دکتر معظمی قرائت
 میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم در دستور سوم قسمت بکلمه مدت
 بجای خدمت نوشته شود .
رئیس - آقای دکتر معظمی .
دکتر معظمی - در قسمت ب کلمه خدمت بجای
 مدت نوشته شده است اصلاح بفرمائید .

وزیر جنک - در لایحه اشتباه چاپ شده است
 قبول میکنم .
رئیس - پیشنهاد آقای نوبی قرائت میشود .
 (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بر ماده واحده مربوط
 بنظام وظیفه اضافه شود .
 تبصره - وزارت جنک مکلف است در مدت دو
 سال خدمت سر بازی موجب باسواد شدن سر بازان
 و فراهم نمایند ، بطوری که خواندن و نوشتن را
 بیاموزند .

رئیس - آقای نوبی .
نوبی - عرض کنم بنده پیشنهاد کردم که
 در ظرف این مدت دو سالی که خدمات نظام
 وظیفه را میآموزند وزارت جنک کاری بکنند که آنها
 خواندن و نوشتن را یاد بگیرند (صحیح است) برای
 انجام اینکار بنده خیال میکنم که وقت زیادی لازم
 نداشته باشد و آنطوری که راجع پیشنهاد آقای
 باتماقلیح فرمودند وقت افراد گرفته میشود نیست در عمل
 این قسمت مسلم است که سر باز باسواد بیشتر ببرد وزارت
 جنک و کارهای نظامی بخورد تا سر باز که خواندن
 و نوشتن را نداند (نماینده گان - صحیح است) ما چون
 بودجه و اعتبارات فرهنگیمان کم است ناچار هستیم
 در هر مؤسسه ای اقدام کنیم که آن مؤسسه کارمندان
 خود را با سواد کنند تا شاید از این طریق ما
 بتعلیمات اجباری موفق بشویم و خدمتی بفرهنگ عمومی
 بکنیم عده کثیری از جوانان هم ساله بخدمت سر بازی
 دعوت میشوند اگر این زمینه را وزارت جنک پیش
 بگیرد در ظرف مدت بسیار کمی ما خواهیم دید که
 تمام افراد خواندن و نوشتن را یاد خواهند گرفت و
 خدمت بسیار مهمی بمملکت و ب مردم و بخود وزارت
 جنک میشود بنا بر این من استدعا میکنم که جناب
 آقای وزیر جنک این پیشنهاد را قبول بفرمائید خرج
 زیادی هم بر نمیدارد .

رئیس - آقای وزیر جنک .
وزیر جنک - بنده چندین مرتبه در
 ضمن عرایض تمنی کردم از نماینده گان محترم که
 هر وقت فرصت پیدا میکنند لطفاً سر بازخانه های ما
 و دستگاههای ما یک سری بزنند این خیلی خوب
 است والان وضعیت جریانی که در ارتش هست ما
 یک مردمی هستیم که بکار خودمان مشغولیم یعنی
 در کلام « نیکنیم که چه میکنیم آنچه که وظیفه ما است
 عمل میکنیم راین پیشنهاد آقای نوبی خیلی پیشنهاد
 خوبی است و ارتش از سه سال پیش باین فکر افتاد
 و الان در دستگاه ما با یک اصولی که اگر تشریف

رئیس - آقای معتمد دماوندی .
معتمد دماوندی - عرض کنم که آقای
 دکتر فلسفی میفرمایند پس بگنید پس گرفتیم -
 (احسنت) .
رئیس - پیشنهاد آقای دکتر معظمی قرائت
 میشود .

بیاورید ملاحظه خواهد فرمود که این کار صلی شده
 تمام افراد در تحت تعلیم هستند و این صل میشود و
 یک معارجی هم از بودجه ارتش میگیریم و الان
 همه سر بازان که از خدمت مرخص میشوند با سواد
 خواهند بود و این کار انجام شده است و افراد میتوانند
 چیز بنویسند و بخوانند بنا بر این این فرمایش
 جنابعالی انجام شده است .
رئیس - پس دیگر این پیشنهاد رای لزوم
 ندارد قبول کردند .

وزیر جنک - الان عمل میکنم و انجام شده
 است بنا بر این بنده قبول میکنم .
رئیس - پیشنهاد آقای خسرو هداایت قرائت میشود
 (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره زیر اضافه شود .
 تبصره - کارگرانی که خدمت سر بازی خود را
 انجام میدهند میباید بکار اولیه خود مشغول شوند و
 کار فرما ها هم ازدولتی وغیر دولتی موظفند آنها را
 بکار قبول نمایند .

رئیس - نظیر این پیشنهاد قبول شده است ،
 پیشنهاد آقای اردلان بود .
خسرو هداایت - پس یک کلمه کارگر اضافه
 شود چون اینجا مأمورین نوشته شده بود .
رئیس - پیشنهاد آقای مکی قرائت میشود .
 (بشرح ذیل قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد
 مینمایم تبصره ذیل اضافه شود .
 تبصره - کسانی که سه دوره متوالی معاف شده اند
 معاف دائم شناخته میشوند .
رئیس - آقای مکی بفرمائید .

مکی - بنده پیشنهادی تقدیم کردم که کسانی
 که سه دوره متوالی پشت سر هم معاف شده اند معاف
 دائم شناخته شوند هلت این پیشنهاد اینست که
 کسانی معاف میشوند در هر دوره از ادوار نظام
 وظیفه در اداره نظام وظیفه و اداره بهداری
 ارتش معاینه میشوند اگر معلول تشخیص داده شدند
 بانها معافی یکساله داده میشود . سال دوم مجدداً در
 ادارات نظام وظیفه و بهداری ارتش آنها معاینه میشوند
 و مجدداً بانها یکسال دیگر معافی داده میشود سال
 سوم هم اگر معاف شدند و یا بخوبی از انحاء نظام
 وظیفه آنها را معاف یک سال تشخیص داده است
 آنها دیگر معاف دائم شناخته بشوند و بنده خیال
 میکنم که هیچ مجوزی بهتر از این نباشد که سه
 سال متوالی از حاضر بخدمت بوده اند ولی یک معاذیری
 داشته اند که آن معاذیر مجبور کرده است اداره
 نظام وظیفه را که بانها معافیت یکساله بدهد پس
 کسی که باین ترتیب سه سال متوالی معاف شده
 است قطعاً دیگر استدعا نظام وظیفه را ندارد ،
 بنده میخواستم استدعا کنم از آقای وزیر جنک . . .
 (نماینده گان - چهار سال قبول شده است) که موافقت
 بفرمائید . باین مدت سه سال یکسال دیگر راهم قبول کنند

وزیر جنک - همان طور که عرض کردم با
 این که اشکال داشت در کار ارتش و مانهات دقت را
 کرده ایم باز در پیشنهاد آقای حائری زاده بنده قبول
 کردم که چهار سال باشد و حالا هم با چهار سال موافقت
 و با کمتر از آن نمیتوانم موافقت کنم .
رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای
 مکی آقایانیکه موافقت قیام کنند (هده کمی برخاستند)

رئیس - آقای وزیر جنک .
وزیر جنک - بنده چندین مرتبه در
 ضمن عرایض تمنی کردم از نماینده گان محترم که
 هر وقت فرصت پیدا میکنند لطفاً سر بازخانه های ما
 و دستگاههای ما یک سری بزنند این خیلی خوب
 است والان وضعیت جریانی که در ارتش هست ما
 یک مردمی هستیم که بکار خودمان مشغولیم یعنی
 در کلام « نیکنیم که چه میکنیم آنچه که وظیفه ما است
 عمل میکنیم راین پیشنهاد آقای نوبی خیلی پیشنهاد
 خوبی است و ارتش از سه سال پیش باین فکر افتاد
 و الان در دستگاه ما با یک اصولی که اگر تشریف

رئیس - آقای معتمد دماوندی .
معتمد دماوندی - عرض کنم که آقای
 دکتر فلسفی میفرمایند پس بگنید پس گرفتیم -
 (احسنت) .
رئیس - پیشنهاد آقای دکتر معظمی قرائت
 میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم در دستور سوم قسمت بکلمه مدت
 بجای خدمت نوشته شود .
رئیس - آقای دکتر معظمی .
دکتر معظمی - در قسمت ب کلمه خدمت بجای
 مدت نوشته شده است اصلاح بفرمائید .

وزیر جنک - در لایحه اشتباه چاپ شده است
 قبول میکنم .
رئیس - پیشنهاد آقای نوبی قرائت میشود .
 (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بر ماده واحده مربوط
 بنظام وظیفه اضافه شود .
 تبصره - وزارت جنک مکلف است در مدت دو
 سال خدمت سر بازی موجب باسواد شدن سر بازان
 و فراهم نمایند ، بطوری که خواندن و نوشتن را
 بیاموزند .

رئیس - آقای نوبی .
نوبی - عرض کنم بنده پیشنهاد کردم که
 در ظرف این مدت دو سالی که خدمات نظام
 وظیفه را میآموزند وزارت جنک کاری بکنند که آنها
 خواندن و نوشتن را یاد بگیرند (صحیح است) برای
 انجام اینکار بنده خیال میکنم که وقت زیادی لازم
 نداشته باشد و آنطوری که راجع پیشنهاد آقای
 باتماقلیح فرمودند وقت افراد گرفته میشود نیست در عمل
 این قسمت مسلم است که سر باز باسواد بیشتر ببرد وزارت
 جنک و کارهای نظامی بخورد تا سر باز که خواندن
 و نوشتن را نداند (نماینده گان - صحیح است) ما چون
 بودجه و اعتبارات فرهنگیمان کم است ناچار هستیم
 در هر مؤسسه ای اقدام کنیم که آن مؤسسه کارمندان
 خود را با سواد کنند تا شاید از این طریق ما
 بتعلیمات اجباری موفق بشویم و خدمتی بفرهنگ عمومی
 بکنیم عده کثیری از جوانان هم ساله بخدمت سر بازی
 دعوت میشوند اگر این زمینه را وزارت جنک پیش
 بگیرد در ظرف مدت بسیار کمی ما خواهیم دید که
 تمام افراد خواندن و نوشتن را یاد خواهند گرفت و
 خدمت بسیار مهمی بمملکت و ب مردم و بخود وزارت
 جنک میشود بنا بر این من استدعا میکنم که جناب
 آقای وزیر جنک این پیشنهاد را قبول بفرمائید خرج
 زیادی هم بر نمیدارد .

تصویب نشده، پیشنهاد آقای امامی امری فرائت میشود
(شرح ذیل فرائت شد)
پیشنهاد میکنم کلمه (موقتا) از ماده ۶۴ ماده واحده حذف شود.
رئیس - آقای امامی امری بفرماید.
امامی امری - آقایان توجه بفرمائید بنده حتی الامکان از دادن پیشنهاد وصیبت زیاد خودداری میکنم ولی در این مورد لازم میدانم این نکته را بعرض مجلس برسانم در ماده ۶۴ این طور نوشته شده هیچکس تا قبل از دخول بسن ۲۳ سالگی حق معافیت در خدمت زیر پرچم را بعنوان داشتن عیال و اولاد ندارد ولی پس از دخول بسن مزبور اشخاصیکه دارای عیال و یا اولاد باشند «موقتا» از خدمت زیر پرچم معاف خواهند بود «موقتا» توفیت است یعنی وقت معین میکنند منظور بنده این بود که کلمه موقتا بطور کلی حذف شود موقتا باید معلوم باشد یعنی از فلان تاریخ تا فلان تاریخ (دهقان - تا چهار سال) پس لافل باید تکمیل بکنید که موقتا تا چه موقع.
رئیس - آقای رضوی.

رضوی - این ماده واحده پیشنهادی وزارت جنگ البته بر طبق تمایل و واقعا رضایت همه آقایان نمایندگان است و کمان امتنان و شکر گزاری را از دولت و وزارت جنگ در آوردن این ماده واحده و اصلاحات دارند زیرا قانون نظام وظیفه ای که ما داشتیم يك قسری نسبت باحتیاجات کشور ماسد بود و از این جهت آن مختصر نواقصی که داشت ترمیم و اصلاح شد و ضمناً باید کمال امتنان را از آقای وزیر جنگ داشت اما باید توجه داشت باین که قبل از این ماده ۶۴ و بعد از این ماده ۶۴ يك قوانین و مقررات دیگری هست که بموجب آنها باید تکلیف مشمولین روشن بشود و اگر بنا بر این شد که تمام آنچه را که بکنفر مشمول بطور کلی میخواهد ازس این ماده بکنند در ماده واحده بگذاریم کنجایش این را نخواهد داشت البته این کلمه موقتا کاین جا گذاشته شده برای این است که وقتی که او میاید با نداشتن عیال و اولاد معافیت میدهد فرض کنید در سال آینده يك جهتی از جهات آن موضوع مرتفع شد فرض کنید عیالش را طلاق داد و آنوقت فرزندش هم خدای نخواسته خدای نخواسته تلف شد این شخص در سال ۱۳۲۴ دیگر معاف دائم نمیشود و نمیشود گفت که بطور کلی وین بست هر کسی که عیال گرفت بنظام وظیفه نیاید آنوقت ممکن است افراد شیهه بيك مدتی که بود، چند روز قبل از موهدن نظام وظیفه عیالی میگرفتند معافیت هم میگرفتند ۸، ۷ روز بعد هم او را رها میکردند و بالقوز در کنار خیابان ها هبور میکردند پس بنا بر این نظام وظیفه باید باین ترتیبی که مفیدتر بحال مملکت باشد اجرا بشود و از طرف دیگر برای جوانانی که مفید برای جنگ و دلاوری بیشتر باشند و این است که تشکیل عائله داده شود. باین جهت اگر ما زود باصطلاح وضعیت توجه آنها را بنظام وظیفه قطع کردیم این منظور قانون بطور کلی صلی نخواهد شد بنا بر این بنده معتقدم که از این پیشنهاد صرف نظر بفرمائید.
امامی امری - این جمله مفهومی ندارد پس تکمیل کنید.

وزیر جنگ. اگر هر آینه معاف موقت را برداریم در همان سال اول معاف دائم میشود سال اول که معاف موقت میشود در سال دوم ممکن است آن معافیت مرتفع شود اگر در سال دوم هم مانع داشت سال سوم و سال چهارم باین ترتیب ما کلمه موقتا را میگذاریم که اگر مانع مرتفع شد احضار بشود و بتواند بخدمت برود.
امامی امری - پس ممکن است اینطور اصلاح کنید که تاوقتی که زن و فرزند دارد معاف است.
رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای امامی امری آقایانیکه موافقت قیام کنند؟
(عده کمی برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد دیگری فرائت میشود
(پیشنهاد آقای امیر تیمور بشرح زیر فرائت شد) قسمت اول ماده ۶۴ را بطریق ذیل پیشنهاد و اصلاح میکنند.
ماده ۶۴ کلیه افرادی که بسن ۲۱ میرسند باید بعد از دعوت دولت خدمت مقدس سربازی را انجام و آتھائی که کفالت آنها تا سن ۲۳ باقی میماند و دارای عیال و اولاد باشند موقتا از خدمت زیر پرچم معاف خواهند بود الی آخر.
رئیس - آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - بنده فکر میکنم التفاتی که لازم بود در عبارت این ماده آقای وزیر جنگ نفرموده اند و بی اندازه نگران هستم از اینکه در عمل برای وزارت جنگ و برای موضوع سرباز گیری ما ایجاد مشکل بکنند از این جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم، همان طوریکه آقای دکتر عبده هم توضیح دادند و در مجلس بیان فرمودند اینچامر قوم فرموده اند که هیچکس تا قبل از دخول بسن ۲۳ سالگی حق معافیت از خدمت زیر پرچم را بعنوان داشتن عیال و اولاد ندارد ولی پس از دخول بسن مزبور اشخاصی که دارای عیال و اولاد باشند موقتا از خدمت زیر پرچم معاف خواهند بود در صورتیکه طبق قانون و طبق يك اصلی که ما قبول کردیم و آن اصل عبارت از این است که هر يك از افراد این کشور وقتی که بسن ۲۱ سالگی رسید باید خودش را برای خدمت زیر پرچم آماده بدارد و این خدمت مقدس را انجام بدهد این وظیفه افراد مملکت است و از آن طرف دولت و مؤسسه سرباز گیری هم مکلف شده که مشمولینی که بسن ۲۱ سال میرسند در رأس موهد اینها را دعوت بکنند بنا بر این مجالی بحال و آبائی نمی ماند که بسن ۲۱ سالگی برسد و بعد از خدمت معاف بشود، مجال برای او نیست بعضی رسیدن بسن ۲۱ سال باید برای خدمت آماده شود و برود بخدمت زیر پرچم از این جهت بنده این اصلاح را پیشنهاد کردم اصرار هم ندارم که پیشنهاد بنده قبول بشود بنده فقط پیشنهاد کردم که آقای وزیر جنگ توجه بفرمائید مطلب حل بشود. پیشنهاد بنده این است.
قسمت اول ماده ۶۴ را بطریق ذیل پیشنهاد و اصلاح میکنند.
ماده ۶۴ - کلیه افرادی که بسن ۲۱ میرسند باید بعد از دعوت دولت خدمت مقدس سربازی را انجام و آتھائی که کفالت آنها تا سن ۲۳ باقی میماند و دارای عیال و اولاد باشند موقتا از خدمت

زیر پرچم معاف خواهند بود الی آخر. این يك چیزی است که بسیار صراحت دارد زیرا اینجا تعیین میکنند هر کسی بسن ۲۱ سال رسید باید بعد از دعوت دولت برای خدمت آماده شود و کسی معاف خواهد بود که کفالت او تا ۲۳ طول بکشد و بتواند موقه معاف باشد از این جهت بنده این پیشنهاد را دادم چون نگران هستم در عمل ایجاد اشکال خواهد کرد.

رئیس - آقای دهقان.
دهقان - آقای امیر تیمور یکی از نمایندگان هستند که جداً طرفدار قانون نظام وظیفه هستند (صحیح است) و همیشه نظر خودشان را اینجا صریحاً بیان فرمودند، اگر موافقت شود باینکه کسانی که دارای عیال و اولاد هستند از خدمت سربازی معاف بشوند بطور قطع عده زیادی قبل از رسیدن بسن مشمولیت عیال میگیرند برای اینکه خدمت نظام وظیفه را انجام ندهند (امیر تیمور - من نگفتم معاف باشند) و باین ترتیب وزارت جنگ و کشور دچار اشکال خواهد شد و برای این کادری معین کرده اند نمیتوانند آن را تکمیل کنند، اما اگر نظر تان این است که مشمولین بعد از سال ۲۳ معاف شوند مشمولین دارای عیال و اولاد که اینجا مطرح است اگر منظور تان این است که از ۲۱ سالگی معاف شوند منظور وزارت جنگ را تأمین نکنند و همانطور که آقای وزیر جنگ فرمودند موجب يك اختلال و گیرهائی در این کار میشود تقلب میشود یعنی فرمودند متأمل بشوند برای معافیت این است بنظر بنده همان طور که آقای وزیر جنگ فرمودند این پیشنهاد مورد قبول نمیتواند واقع بشود
امیر تیمور - اجازه بفرمائید بنده بطور اختصار توضیح بدهم بر خلاف منظور بنده مطلب بیان شد بنده ابدأ منظورم این نبوده است که از خدمت معاف بشوند بلکه این پیشنهاد را هم دادم برای اینکه بهیچ وسیله نتوانند در موقع مقرر از خدمت معاف بشوند و تصور میکنم آقای دهقان در موقعیکه برایش بنده جواب میدادند توجه نفرمودند.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای امیر تیمور آقایانیکه موافقت قیام کنند؟ (عده کمی برخاستند) تصویب نشد، پیشنهاد دیگر.
(پیشنهاد آقای شهاب خسروانی بشرح زیر فرائت شد) پیشنهاد میکنم افرادی که بنظام وظیفه دعوت میشوند و اهل هنر و حرفه هستند سازمانی بوجود آید که در همان حرفه ایام بیکاری عملاً کار آموخته تر شوند
رئیس - آقای شهاب خسروانی.
شهاب خسروانی - این پیشنهاد بنده قبل از موقعی بود که جناب آقای وزیر جنگ توضیح فرمودند که برنامه بیکاری زیاد نداریم ولی چون اطلاع هم بنده دارم که يك سازمانی آن در ارتش هست که حتی المقدور این کار را میکند برای توجه دولت بود که این را عرض کردم لذا پیشنهاد را پس میگیریم
نمایندگان - رأی.

فولادوند - يك پیشنهاد مال آقای دکتر عبده است که حالا دولت استخدام را قبول نمی کند.
دکتر عبده - نه، گفتیم مقدم باشد دولت تنها نیست کارخانجات هم هست خود آقای وزیر جنگ

هم قبول کردند با مشورت خود ایشان این تهیه شده است.
وزیر جنگ - این بسیار مفید است برای کار افراد وظیفه زیرا بکرات دیده شده نقرات وقتی که میآیند بنظام وظیفه و بر میگرددن محل ندارند این بسیار موجب خوشوقتی وزارت جنگ است و استقبال میکنم ولی يك چیز هست و آن این است که در سایر دولتی ممکن است عملی شود ولی در کارخانجات خصوصی این پیشنهاد باین صورت عملی نمیشود.

دکتر عبده - اجازه بفرمائید پیشنهاد بنده فرائت شود
(پیشنهاد آقای دکتر عبده بشرح زیر فرائت شد)
ریاست مجلس شورای ملی،
پیشنهاد میکنم بصره زیر اضافه شود.
کسانیکه خدمت وظیفه خود را انجام داده اند از لحاظ استخدام در دستگاههای دولتی یا کارخانجات خصوصی در صورت تساوی شرایط بر سایرین مقدم خواهند بود.
دکتر عبده - باینکه گاهای خصوصی.
فولادوند - باینکه گاهای خصوصی را بنده مخالف هستم
رئیس - آقای دکتر عبده.

دکتر عبده - عرض میکنم همانطور که جناب آقای وزیر جنگ متذکر شدند اغلب کسانی که میروند خدمتشان در کمال حسن نیت انجام میدهند و وقتی بر میگرددن اغلب کار خودشانرا از دست میدهند و گاهی هم اساساً کاری ندارند و کاری بآنها امری نمیشود بنده فکر کردم که شاید با این پیشنهاد ما بتوانیم تشویق بکنیم از کسانی که خدمت وظیفه را انجام میدهند پیشنهاد کردم در صورتیکه کاری نداشته باشند از لحاظ استخدام در دستگاه دولت و در بنگاههای ملی یا سایرین حق تقدم داشته باشند بنده تصور میکنم که اینکار بفتح نظام وظیفه است و از لحاظ تشویق مردم

بانجام خدمت ملی وظیفه کمال تأثیر را خواهد داشت (صحیح است) و همانطوریکه آقای وزیر فرهنگ فرمودند بفتح ارتش و مردم است.
دهقان - بنگاهها نمیشود.
رئیس - آقای فولادوند.
فولادوند - بنده مخالفم برای اینکه ما حق نداریم برای مردمیکه دارند از دست نرینج خودشان زندگی میکنند تکلیف معین کنیم علاوه شرط است که هر وقت دولت مستخدم جدید بخواهد بپذیرد باینستی نظام وظیفه اش را انجام داده باشد و این در قانون هست ولی برای مردم حق نداریم تکلیفی معین بکنیم تا اینکه بکدهمه یا بعد نفر بریزند و او که ما چون نظام وظیفه مان را انجام داده ایم بما کار بدهد.

دکتر عبده - بنظر بنده بنگاههای خصوصی از این جهات میبایستی تابع نظامات دولت و حاکمه باشد.
دهقان - نمیشود آقای سلب حق از بنگاهها کرد
دکتر عبده - بنگاههای خصوصی را ممکن است بنده حذف کنم.
فولادوند - آن قسمت هم که اصلا هست.
دکتر عبده - نیست آقا و اگر هم هست که تکرار شده آقای وزیر جنگ قبول میکنند آقا با حذف بنگاههای خصوصی.
وزیر جنگ - در کاربرد دولتی، اگر هر آینه يك محل باشد برای دو نفر، البته حق تقدم برای کسی است که خدمت زیر پرچم خودش را انجام داده است ولی در بنگاههای خصوصی مردم نمیشود این کار را کرد.

رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده واحده در اصلاح قانون مشمولین نظام وظیفه با اصلاحاتی که بعمل آمده است آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. چندین پیشنهاد رسیده

(بعضی از نمایندگان - لایحه باز نشتگی) (بعضی دیگر - لایحه بانک کشاورزی) بنده از موقع استفاده میکنم صورت مجلس قبل با برداشتن کلمه امتیاز از قسمت «د» چون مفایر قسمت «ده» است تصویب شده
نمایندگان - صحیح است.

وزیر جنگ - بنده عرض دارم راجع به استیضاحی که آقای حائری زاده فرمودند، دولت برای جواب حاضر است.
رئیس - برای جلسه آتیه.
وزیر جنگ - بلی.
رئیس - اگر آقایان موافقت لایحه بخشودگی مطرح شود.
قبادیان - لایحه مجلس سنا که عده ای در حدود ۲۵ نفر امضاء کرده اند.
رئیس - آن جلسه بعد است.
(پیشنهاد آقای مستند دماوندی بشرح زیر فرائت شد)
پیشنهاد میکنم لایحه بخشودگی مالیات بلافاصله فرائت شود.

دکتر طباطبائی - لایحه باز نشتگی مطرح شود.
رئیس - آقای مستند دماوندی.
مستند دماوندی - استدعا میکنم آقایان توجه بفرمائید افراد طبقات پائین این مملکت بخصوص طبقات اصناف که در هر شهرستانی هستند... (گفته شد اکثریت نیست)
آزاد - اجازه بفرمائید جلسه ختم شود.
رئیس - جلسه بعنوان تنفس ختم میشود جلسه آینده روز سه شنبه در دستور استیضاح مقدم است (مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

شماره ۰۱۰۸۳ مقررات ۲۷-۱۲-۱۰

نظر ماده ۹ قانون ثبت شرکتهای تجاری و
خرداد ۱۳۱۰ و ماده ۴۵ قانون ثبت علائم و
اختراعات مصوب اول تیرماه ۱۳۱۰ وزارت دادگستری
مقرر میدارد:

ماده ۱ - برای ثبت شرکتهای تجاری و
علائم و اختراعات در تهران اداره بنام اداره ثبت
شرکتهای و علائم تجاری و اختراعات که جزه تشکیلات
اداره کل ثبت است تشکیل میشود و دارای وظائف
زیر خواهد بود:

۱ - ثبت شرکتهای داخلی و تشکیلات و
مؤسساتیکه برای مقاصد غیر تجاری در حوزة تهران
تشکیل و تأسیس میشود.

۲ - ثبت کلبه شرکتهای خارجی.

۳ - ثبت علائم تجاری و صنعتی.

۴ - ثبت اختراعات.

۵ - ثبت تجاری و ثبت اسام تجاری.

۶ - پلمب دفاتر تجاری حوزة تهران.

تبصره - اداره ثبت شرکتهای و علائم تجاری
و اختراعات عنوان شعبه مخصوص دفتر دادگاه
شهرستان تهران را برای اجراء مفاد مواد ۶ و ۷ قانون
ثبت علائم و اختراعات مصوب اول تیر ماه ۱۳۱۰
خواهد داشت.

ماده ۲ - اداره مزبور دارای تشکیلات
زیر میباشد:

۱ - دایره ثبت شرکتهای و مؤسسات غیر تجاری
و ثبت تجاری و ثبت اسام تجاری و پلمب دفاتر تجاری
که بنام دایره ثبت شرکتهای تأسیس میشود.

۲ - دایره ثبت علائم تجاری و صنعتی و
اختراعات.

۳ - دفتر و بایگانی.

ماده ۳ - در هر محلی که اداره یا دایره یا شعبه
ثبت موجود است برای ثبت شرکتهای داخلی و پلمب
دفاتر و ثبت نام تجاری و مؤسسات غیر تجاری متصدی
مخصوصی از طرف اداره کل ثبت تعیین خواهد شد.

ماده ۴ - دوایر ثبت شرکتهای در تهران و شهرستان
ها در ثبت شرکتهای مجاز هستند.

۷۵۳۴ - م وزیر دادگستری

شماره ۲۴۰۸۶-۱۶۱۴۴ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای علی حسن رزاقی خمینی
بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی
درجه سوم صومعه سرا منصوب میشود طبق مقررات
مشغول انجام وظیفه شوید.

وزیر دادگستری

شماره ۳۴۴۳۰-۱۶۱۳۵ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای حسین مشحون سردفتر اسناد رسمی
شماره ۸۴ تهران
نظر باینکه تحت تعقیب جنائی واقع شده اید
وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفاتر اسناد
رسمی شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و گواهی
صحت امضاء معلق مینماید.

وزیر دادگستری

شماره ۳۴۴۲۸-۱۶۱۳۴ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای سید عبداللّه شرویدان سردفتر
اسناد رسمی شماره ۴۸ تهران
نظر باینکه تحت تعقیب جنائی واقع شده اید
وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفاتر اسناد رسمی
شماره از تصدی دفاتر اسناد رسمی و گواهی صحت
امضاء معلق مینماید.

وزیر دادگستری

شماره ۳۳۶۰۰-۱۵۰۰۰ ۲۷-۱۲-۱۶

آقای کاشش خانم شاهینان سردفتر
ازدواج سابق همدان
بموجب این ابلاغ دفاتر شما را در مشهد برای
ثبت ازدواج و طلاق طایفه آرامه گریگوریان و بیروان
از تود و کس رسمیت میدهد.

وزیر دادگستری

شماره ۳۳۶۰۴-۱۶۱۳۸ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای محمد جاد محضری سردفتر
اسناد رسمی و ازدواج و طلاق
فیروز آباد فارس
بموجب این ابلاغ محل رسمیت دفاتر شما بقصبه
میمند شیراز تبدیل میشود طبق مقررات مشغول انجام
وظیفه شوید.

وزیر دادگستری

شماره ۲۴۰۷۸-۱۵۸۲۳ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای محمد حسین حبیب الهی فرگوش
بموجب این ابلاغ دفتر شما را در ده اردهای
سراب برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد.

وزیر دادگستری

شماره ۳۴۰۹۶-۱۵۹۶۱ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای عبدالوهاب داوری سردفتر
اسناد رسمی و ازدواج و طلاق سرایان
و بسطان فردوس
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله تحت تعقیب
کیفری قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده
۳۹ قانون دفاتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفاتر
اسناد رسمی و ازدواج و طلاق معلق مینماید.

وزیر دادگستری

شماره ۳۳۶۰۸-۱۵۹۷۲ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای محمد حسین شیخ الطائفه سردفتر
ازدواج و طلاق شه میرزا
بموجب این ابلاغ بسمت کناره گیری و ترک محل
کار از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق معاف میشوید
وزیر دادگستری

شماره ۳۳۶۰۶-۱۶۱۳۹ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای سید فضل الله میرزادی سردفتر
اسناد رسمی و ازدواج و طلاق
میمند شیراز
بموجب این ابلاغ محل رسمیت دفاتر شما بقصبه
فیروز آباد فارس تبدیل میشود طبق مقررات مشغول
انجام وظیفه شوید.

وزیر دادگستری

شماره ۳۳۶۰۲-۱۶۱۴۵ ۲۷-۱۲-۱۰

آقای یقینار کیشیشیان سردفتر ازدواج
و طلاق طایفه آرامنه مشهد
بموجب این ابلاغ اتمعاف شما از تصدی دفتر
ازدواج و طلاق پذیرفته میشود.

وزیر دادگستری